

Eurostars programmet

Beskrivelse af programmet

EUROSTARS programmet er et innovationsprogram under EUREKA initiativet, som er en europæisk organisation, der skal fremme samarbejde om erhvervsrettet forskning og udvikling. EUREKA blev oprettet i 1985 og har 41 lande, herunder Danmark, samt EU som medlemmer.

Eurostars programmet startede i 2008, og sigter på markedsorienterede europæiske forsknings- og udviklingsprojekter. Målgruppen er forskningsintensive små og mellemstore virksomheder (SMV). For at deltage i programmet skal mindst 10 % af virksomhedens omsætning gå til forsknings- og udviklingsaktiviteter eller mindst 10 % af medarbejderne skal være fuldtidsbeskæftigede med forsknings- og udviklingsopgaver. Endvidere kan videninstitutioner og store virksomheder deltage. Mindst 50 % af budgettet for et eurostars projekt skal dog kunne henføres til SMV.

I et projektkonsortium skal der deltage partnere fra mindst to lande og mindst en virksomhed (SMV), d.v.s., at en forskningsinstitution og en virksomhed i princippet vil kunne gå sammen om en projektansøgning. Typisk deltager tre – fire parter fra to-tre lande i et Eurostars projekt..

Programmet administreres af EUREKA sekretariatet. Der indkaldes som hovedregel ansøgninger to gange årligt. Ansøgninger evalueres af et panel af eksperter fra de forskellige lande, som deltager i programmet. Panelet vurderer, om en projektansøgning er støtteværdig og rangordner de støtteværdige ansøgninger efter kvalitet. Bevillingerne udløses i forhold til denne rangordning.

33 europæiske lande, som er medlemmer af EUREKA, deltager i Eurostars programmet. Det drejer sig om EU medlemslandene samt Schweiz, Norge, Island, Tyrkiet og Israel. Siden programmets start har der været en kontinuerlig stigning i antallet af ansøgninger og af igangsatte projekter.

Eurostars programmet har ikke noget specifikt sektorfokus men sigter på nye produkter, services og processer for et internationalt marked. De bevilgede projekter fordeler sig da også bredt sektormæssigt på medico/sundhed, fremstilling, kommunikation, energi o.s.v.

Totalbudgettet for et Eurostars projekt er i størrelsesordenen 8-11 mio. kr. De deltagende parter betaler som hovedregel 50 % af deres andel af budgettet og de resterende 50 % sikres ved samfinansiering af tilskud af nationale midler og tilskud fra EU via det syvende Rammeprogram for Forskning og Teknologisk udvikling (FP7).

På grund af programmets succes planlægger EU at tre-doble bevillingen til Eurostars i det nye forsknings- og udviklingsprogram Horizon 2020.

Danmarks deltagelse i programmet

I Danmark er finansieringsmodellen at hver (dansk) SMV partner finansierer sin deltagelse i et Eurostars projekt med 50 % egenfinansiering, og de resterende 50 % finansieres dels af nationale midler, som hidrører fra Rådet for Teknologi og Innovation (RTI) og dels af EU via det syvende Rammeprogram for Forskning og Teknologisk udvikling. Store danske virksomheder kan dog ikke få tilskud til deltagelsen. Indtil 2012 udgjorde den nationale medfinansiering 37 ½ % af det samlede budget for den danske partner og EU's tilskud udgjorde 12 ½ %. EU har dog i 2012 og 2013 på

grund af et kraftigt træk af midler til Eurostars foretaget en mindre reduktion af sit tilskud, således at RTI nu finansierer 43 % af det samlede budget og EU de sidste 7 %. Endelig skal det nævnes, at det specielt vedrørende forskningsinstitutioner, GTS institutter og lign. gælder, at de kan opnå 75 % tilskud fra RTI til deres deltagelse i et Eurostars projekt, såfremt der i det pågældende projekt er deltagelse af en eller flere danske SMV. Hvis dette ikke er tilfældet, er tilskudssatsen fra RTI på 40 %.

RTI kan maksimalt yde 2.250.000 kr. i tilskud til et Eurostars projekt. Det gennemsnitlige tilskud pr. projekt er ca. 1,2 mio. kr., og den gennemsnitlige danske støtte pr. partner ligger i størrelsesordenen. 800.000 kr. til 900.000 kr.

Der har som ovenfor nævnt siden programmets start været en stadig stigende deltagelse i antallet af projektansøgninger og af igangsatte projekter. Dette gælder også projekter med danske virksomheder som deltagere, således blev der i 2008 og 2009 givet tilsagn til i alt 11 projekter med dansk deltagelse, i 2010 drejede det sig om 22 projekter og i 2011 om 18 projekter. I alt har været 84 danske Eurostars deltagere på disse sammenlagt 51 Eurostars projekter

Midtjyske virksomheders deltagelse i Eurostars programmet

En fordeling af danske Eurostars deltagere på regioner viser, at der er flest virksomheder med beliggenhed i Hovedstadsområdet. Derefter følger virksomheder med beliggenhed i Region Midtjylland.

Der har deltaget 13 midtjyske virksomheder på Eurostars projekter, som er startet i årene 2008 – 2011. Blandt disse kan nævnes et projekt vedr. udvikling af et smart strømstyringssystem til anvendelse især i udviklingslande, der har den århusianske virksomhed Amplex, Alexandra Instituttet samt den tyske virksomhed Energynautics som deltagere, jf. bilaget.

Blandt andre midtjyske virksomheder, som har deltaget i et Eurostars projekt, kan nævnes Nordisk Røntgen Teknik A/S, Nordic Seed, Haucon A/S, Food Diagnostics ApS og Aarhus Universitet.

Evaluering

Konsulentfirmaet DAMVAD har i 2011 evalueret danske virksomheders deltagelse i EUREKA projekter siden 1985. Der indgik 76 virksomheder som havde deltaget i EUREKA projekter, herunder Eurostars, og denne gruppe blev sammenlignet med to kontrol grupper på henholdsvis 756 virksomheder, som ikke havde deltaget i samarbejdsprojekter, men som lignede EUREKA virksomhederne på en række parametre samt en gruppe med 79 virksomheder, som havde deltaget i andre nationale og internationale samarbejdsprojekter. Sammenligningen med kontrolgrupperne viste en række meget betydelige effekter af deltagelse i EUREKA projekter, herunder Eurostars: Større vækst i eksport, omsætning, beskæftigelse og produktivitet.

Eurostars og regionerne. GLOBALmidtprogrammet

Stigningen i antallet af ansøgninger har bevirket, at RTI ikke længere råder over midler til at medfinansiere alle støtteværdige ansøgninger med dansk deltagelse, og dette er baggrunden for, at det i Samarbejdsaftalen for 2011-2013 mellem RTI, Videnskabsministeriet og de regionale vækstfora er aftalt, at "Partnerne vil samarbejde om at styrke danske virksomheders deltagelse i Eurostars projekter. Ambitionen er at øge den samlede pulje til programmet gennem samfinansiering fra RTI og de regionale vækstfora, hvilket vil gøre det muligt for flere virksomheder at deltage i internationalt innovationssamarbejde".

Det blev derfor en del af GLOBALmidt programmet, at der skulle afsættes en pulje til at medfinansiere midtjyske virksomheders deltagelse i Eurostars projekter med henblik på at øge antallet Eurostars med midtjyske deltagelse og dermed øge antallet af markeds- og eksportmodne produkter. Det er endvidere en del af GLOBALmidt programmet, at der skulle etableres en forprojektordning med henblik på at øge antallet af Eurostars projekter med midtjysk deltagelse samt øge kvaliteten af projektansøgningerne. Væksthus Midtjylland er støttemodtager til GLOBALmidt programmer og leder et konsortium på seks partere, herunder Central Denmark EU Office (CDEU). Ansøgningen fra Væksthuset til GLOBALmidt programmet blev godkendt på møde den 20. oktober 2011.

Det viste sig imidlertid, at der ikke fandtes nogen lovhjemmel til regionerne til at støtte virksomhedernes deltagelse i Eurostars. Denne hjemmel er imidlertid opnået med en tekstanmærkning under Uddannelsesministeriet på finansloven for 2013, som lyder således:

" Bevillingen kan anvendes til dækning af EU top-op medfinansiering af EU, jf. standardkonto 31. Der budgetteres årligt med en indtægt på 10,0 mio. kr. *Der kan endvidere oppebæres indtægter fra kommuner, regioner m.v. til forøgelse af aktiviteterne*" (vores kursivering).

Det kursiverede er nyt på finanslovsanmærkningen i forhold til tidligere.

Forslag

For at fastholde interessen både hos virksomhederne og hos EU er det vigtigt at sikre, at der er tilstrækkelig offentlig medfinansiering til at flest mulige af de støtteværdige projekter kan igangsættes.

Det foreslås derfor, at Region Midtjylland afsætter en pulje på 3. mio. kr. i alt til i årene 2013 og 2014 at kunne medfinansiere tre- fire midtjyske virksomheders deltagelse i Eurostars projekter, i det omfang midlerne fra RTI ikke strækker. Der kan evt. også blive tale om at medfinansiere en forskningsinstitution eller GTS institut deltagelse, dog under forudsætning af, at der også deltager en midtjysk virksomhed i det pågældende projekt.

Man er imidlertid fra dansk side forpligtet til at medfinansiere projekterne i den rækkefølge, som de er rangordnet. Derfor er det vigtigt, at en konkretiseret aftale om medfinansiering med RTI indgås af alle eller af flest mulige af de danske regioner. Det gennemføres for øjeblikket drøftelser med disse herom.

Der er endvidere indledt drøftelser med Eurostars sekretariatet under Forsknings & Innovationsstyrelsen om den konkrete udformning af ordningen. Tanken er, at evt. midtjysk tilskud udbetales af F & I i overensstemmelse med de almindelige retningslinjer for administration af Eurostars projekter, og at Region Midtjylland offentligt skal omtales af F&I og af den støtte modtagende virksomhed som støtte giver. Da det eventuelle midtjyske arrangement er en aktivitet under GLOBALmidt programmet overføres den afsatte pulje til Væksthus Midtjylland, som sender evt. tilskud til F&I.

Særligt om forprojektordningen

Den ovenfor omtalte forprojektordning til Eurostars er blevet igangsat, således at der for 2013 og 2014 er afsat 1,5 mio. kr. til tilskud til virksomheder til at disse kan få støtte til at udvikle et projekt og forberede en Eurostars ansøgning. Formålet hermed er at opnå flere og mere kvalificerede Eurostars ansøgninger og – projekter. Der er stillet som krav, at der i 2013 og 2014 indkommer ca. 22 ansøgninger, at der bevilges ca. 18 ansøgninger og at antallet af Eurostars projekter med midtjysk deltagelse øges med 9 projekter.

Der har været stor interesse for forprojektordningen, og ni ansøgninger fra SMV til forprojekter er blevet forhåndsgodkendt til støtte med henblik på ansøgningsrunden i foråret 2013 (ansøgningsfrist 4. april). Det er imidlertid også et krav, at den endelige Eurostars ansøgning opnår en på forhånd fastsat kvalitetsscore af det panel, som evaluerer ansøgningerne for at tilskuddet til forprojektet kan udløses. Der vil derfor formentlig ske en mindre fald i det antal af ansøgninger hvor tilskuddet kommer til udbetaling i forhold til antallet af bevilgede ansøgninger. Forprojektordningen implementeres af CDEU og tilskuddet til bevillingsmodtagere vil blive udbetalt af Væksthuset efter indstilling fra CDEU.

Bilag

Som bilag er vedhæftet to brochurer om Eurostars programmet, som er lavet af Eurostars sekretariatet i Forsknings- & Innovationsstyrelsen: Brochuren ”Are you a Eurostar?” samt en brochure med omtale af et Eurostars projekt med deltagelse af to aktører fra Region Midtjylland: Virksomheden Amplex og Alexandra instituttet.

11-3- 2013
Regional Udvikling